

*Utskottet för sysselsättning och sociala frågor
Ordföranden*

3.10.2024

Johan Van Overtveldt
Ordförande
Budgetutskottet
BRYSSEL

Ärende: Yttrande över förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare efter en ansökan från Belgien – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch (2024/0226(BUD))

Inom ramen för det aktuella förfarandet har utskottet för sysselsättning och sociala frågor fått i uppdrag att lägga fram ett yttrande för ditt utskott, och har beslutat att översända detta yttrande i form av en skrivelse.

Vid utskottssammanträdet den 3 oktober 2024 behandlade utskottet för sysselsättning och sociala frågor ärendet och beslutade att uppmana budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas.

Med vänlig hälsning

Li Andersson

YTTRANDE

- A. Den 3 juni 2024 lämnade Belgien in ansökan EGF/2024/001 BE/Match-Smatch om ekonomiskt bidrag från Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF), efter uppsägningar hos livsmedelsaffärerna Match-Smatch (Match SA. och Profi SA.) i Belgien. Efter en bedömning av denna ansökan har kommissionen i enlighet med alla tillämpliga bestämmelser i förordning (EU) 2021/691 (EGF-förordningen) dragit slutsatsen att villkoren för beviljande av ekonomiskt bidrag från EGF är uppfyllda. Belgien lämnade in ansökan enligt insatskriteriet i artikel 4.2 a i EGF-förordningen som föreskriver att verksamheten för minst 200 uppsagda arbetstagare ska ha upphört under en referensperiod på fyra månader (i detta fall 11 december 2023–11 april 2024) i ett företag i en medlemsstat, inbegripet arbetstagare som har blivit uppsagda hos underleverantörer eller producenter i efterföljande produktionsled och/eller egenföretagare vars verksamhet har upphört.
- B. Ansökan gäller 513 uppsagda arbetstagare (stödberättigade bidragsmottagare) vars verksamhet har upphört i Match-Smatch (444 uppsagda arbetstagare i Match-Smatch under referensperioden och 69 uppsagda arbetstagare vars verksamhet upphörde före eller efter referensperioden). Detta företag är främst verksamt inom en näringsgren som i Nace rev. 2 hänförs till huvudgrupp 47 (Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar). Uppsägningarna gäller främst Nuts 2-regionerna i Prov. Hainaut (BE32), Prov. Liège (BE33) och Prov. Namur (BE35).
- C. Den 16 september 2024 antog kommissionen ett förslag till beslut om utnyttjande av EGF till förmån för Belgien för att stödja återintegrering på arbetsmarknaden av 365 berörda bidragsmottagare, dvs. arbetstagare som sagts upp till följd av nedläggningen av livsmedelsaffärerna Match-Smatch i Belgien.
- D. Match-Smatch har i flera års tid befunnit sig i en svår ekonomisk situation. En första omstrukturering gjordes 2019, då 15 affärer stängdes och 140 personer sades upp. Match-Smatch rapporterade återigen förluster på 11,9 miljoner EUR under 2021. För att förhindra ytterligare förluster accepterade Match-Smatch Colruyt Groups erbjudande att förvärva 57 av de 84 affärerna och även ta över dessa affärers personal (1 069 anställda). Dessutom tog Carrefour, Delhaize, Intermarché och Delfood över åtta affärer. De 339 anställda vid de 19 affärer för vilka det inte fanns någon köpare samt de 174 anställda vid Match-Smatch huvudkontor blev föremål för kollektiv uppsägning.
- E. Uppsägningarna vid Match-Smatch gäller hela Belgien. De olika regionerna har dock drabbats i olika hög grad på grund av skillnaderna mellan arbetsmarknaderna i Flandern respektive Vallonien och eftersom mer än 70 % av uppsägningarna har skett i Vallonien. Arbetslösheten i hela landet uppgick 2023 till 5,5 % (samma som 2022). På regional nivå ökade arbetslösheten från 3,2 % till 3,4 % i Flandern och minskade från 8,4 % till 8,2 % i Vallonien, medan skillnaden på cirka 5 procentenheter i arbetslösheten kvarstår. I slutet av 2023 var sysselsättningsgraden i Vallonien (66,7 %) 10,3 % lägre än i Flandern och omkring 9 % lägre än EU-genomsnittet.
- F. Belgien ansökte om medfinansiering från EGF endast för att stödja de tidigare anställda vid Match-Smatch som är bosatta i Vallonien. De flamländska regionala myndigheterna anser att det stöd som är tillgängligt för tidigare anställda vid Match-Smatch som är

bosatta i Flandern inte behöver kompletteras med medfinansiering från EGF, med tanke på situationen på den regionala arbetsmarknaden.

- G. Belgien har uppgett att det samordnade paketet av individanpassade tjänster har utarbetats i samråd med de berörda bidragsmottagarna, deras företrädare och arbetsmarknadens parter, i enlighet med artikel 7.4 i EGF-förordningen.
- H. Det högsta årliga beloppet för EGF får i enlighet med artikel 8 i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 inte överstiga 30 miljoner EUR (i 2018 års priser).

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar därför budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet påminner om att syftet med EGF är att visa solidaritet med och ge stöd till bidragsmottagarna. Parlamentet anser att det ekonomiska bidraget från EGF i första hand bör användas för aktiva arbetsmarknadsåtgärder och individanpassade tjänster som syftar till att snabbt återintegrera bidragsmottagarna i varaktig sysselsättning på anständiga villkor, antingen i deras ursprungliga verksamhetssektor eller i någon annan sektor. Parlamentet betonar att arbetstagare behöver förberedas för de brådskande gröna och digitala omställningarna av den europeiska ekonomin och det europeiska samhället. Parlamentet understryker i detta sammanhang att EU i hög grad bidrar, bland annat genom EGF, till finansieringen av de kvalifikationer som behövs för en rättvis omställning i linje med den europeiska gröna given.
2. Europaparlamentet delar kommissionens åsikt att villkoren i artikel 4.2 a i EGF-förordningen är uppfyllda och att Belgien är berättigat till ekonomiskt stöd på 2 661 564 EUR enligt den förordningen, vilket utgör 85 % av de totala kostnaderna på 3 131 252 EUR (bestående av utgifter för individanpassade tjänster på 2 239 734 EUR och utgifter för förberedande åtgärder samt för förvaltning, information och marknadsföring, kontroll och rapportering på 770 018 EUR).
3. Europaparlamentet välkomnar att det i syfte att ta fram ett ändamålsenligt paket med skraddarsydda åtgärder som stöder återintegreringen på arbetsmarknaden för arbetstagarna vid Match-Smatch anordnades möten mellan Valloniens regionala offentliga arbetsförmedling (Le Forem), fackföreningarna (FGTB och CSC) och andra partner vid flera tillfällen under 2024 för att få en bättre uppfattning om arbetstagarnas omskolningsbehov, att också de sociala rådgivare som stödde arbetstagarna efter deras uppsägning konsulterades och att dessa möten resulterade i ett samordnat paket med EGF-åtgärder som är förenliga med artikel 7.4 i EGF-förordningen.
4. Europaparlamentet noterar att de anställda vid Match-Smatch i huvudsak består av kassapersonal och lagerarbetare med gymnasieutbildning eller eftergymnasial utbildning, medan den ekonomiska krisen till följd av covid-19-pandemin har lett till en ökad efterfrågan på mer kvalificerade arbetstagare på den belgiska arbetsmarknaden, vilket därför försvårar återintegreringen på arbetsmarknaden för de tidigare anställda vid Match-Smatch. Parlamentet noterar vidare att omkring hälften av de uppsagda arbetstagarna vid Match-Smatch (46 %) är femtio år eller äldre och att situationen för äldre arbetssökande är svårare i Belgien, särskilt på den vallonska arbetsmarknaden, där de utgjorde 25 % av det totala antalet arbetssökande i mars 2024.

5. Europaparlamentet understryker att Belgien har bekräftat att de åtgärder som stöds genom EGF inte kommer att få ekonomiskt bidrag från något annat av unionens finansieringsinstrument.
6. Europaparlamentet noterar att de individanpassade tjänster som kommer att erbjudas arbetstagarna omfattar a) Informationstjänster, yrkesvägledning och omställningsstöd, b) utbildning, omskolning och yrkesutbildning, c) stöd för företagande, d) starta eget-bidrag och e) incitament och bidrag (jobsökar- och utbildningsbidrag, tillägg för it-utbildning, tillägg för språkkurser, studiebidrag, starta eget-bidrag, rekryteringsincitament för företag som anställer personer som tidigare varit anställda vid Match-Smatch och är över 50). Parlamentet välkomnar särskilt införandet av åtgärder för att stödja en förbättring av it-färdigheterna och återgång till utbildning, med tanke på de berörda bidragsmottagarnas ålder och utbildningsprofil, och betonar att dessa gruppers särskilda behov bör beaktas när individanpassade tjänster tillhandahålls.
7. Europaparlamentet framhåller särskilt artikel 7.2 i EGF-förordningen, enligt vilken det samordnade paketet ska utformas med beaktande av de framtida arbetsmarknadsutsikterna och kompetensbehoven, vara förenligt med övergången till en resurseffektiv och hållbar ekonomi och inriktas på förmedling av de färdigheter som krävs i den digitala industriella tidsåldern. Parlamentet betonar att den planerade utbildningen också inbegriper en modul om den cirkulära ekonomin och effektiv resursanvändning, som inte är budgeterad i detta förslag eftersom den tidigare utarbetades för Swisssports arbetstagare (EGF/2020/005 BE/Swissport) och numera ingår i Forems ordinarie utbildningsutbud med medfinansiering av ESF+. Parlamentet välkomnar användningen av synergieffekter och ett ansvarsfullt utnyttjande av EGF:s resurser i detta sammanhang.
8. Europaparlamentet påminner om att det samordnade paketet enligt artikel 7.2 b i EGF-förordningen får omfatta särskilda tidsbegränsade åtgärder, såsom bidrag för barnomsorg, för att underlätta för arbetssökande att delta i de erbjudna aktiviteterna.